

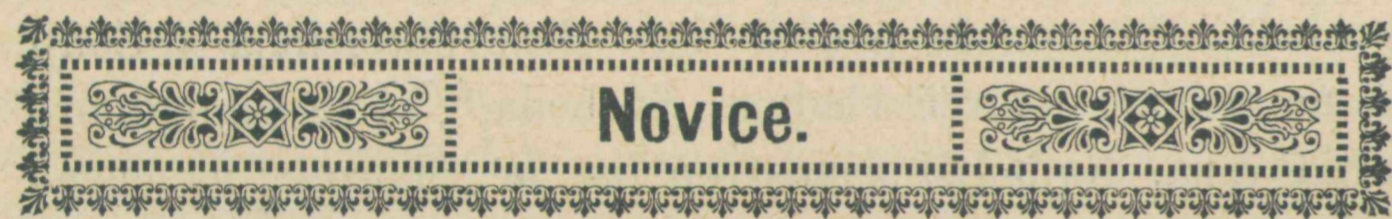
jako priljubila bolgarskemu narodu, ker mu podaje zares obilo zdravega poučnega in zabavnega gradiva.

Znanstveni zavodi se v Sofiji še le začenjajo. Najznamenitejša je „Narodna Biblioteka,“ ki dobiva kacic 200 listov ter ima že nad 20000 raznih knjig. Ta biblioteka je dobro obiskovana. Slednji dan prihaja po 70 do 100 čitateljev, včasih še več. Ta biblioteka se je osnovala 1879. leta. Ali še le čez šest let se je zanjo dobila primerna hiša. Sprva je bila v neki stari mošnji in so skrinje trohnele po raznih zabojih.

V Sofiji je tudi statistična pisarna, v kateri je kacic 20 uradnikov. Namen te pisarne je seveda pred vsem pospeševati državne namene, ali tudi za znanost ta zavod veliko stori. V finančnem ministerstvu se začinja zbirka za geologijo in je poseben oddelek za geologično preiskavanje dežele pod vodstvom Zlatarskega.

Pri sofijski biblioteki začinja se tudi narodni muzej. Vsi ti zavodi se bodo čedalje lepše razvijali, ako ne bodo kake politične homatije delale kacic ovir.

(Dalje prihodnjič.)

Državni zbor.

V seji dne 30. jan. nadaljevala se je razprava o proračunu naučnega ministerstva. Posl. Sokol poteza se za narodno šolo rekoč, le tisti narod more biti svoboden, ki ima šolo v svojih rokah. Avstrijski narodi je nimajo. Govornik toži tudi o zatiranji Slovanov na Ogerskem. Posl. dr. Kronawetter napada klerikalce in očita vladi, da hoče njih želje spolniti. Govornik je odločno za nekonfesionalno šolo. Tudi omenja govornik Slovanov kot vedno zvestih državljanov. Konečno se bavi z židovskim vprašanjem in napade duhovnike. Posl. dr. Ebenhoch zavrača odločno napade Kronawettrove na duhovnike. Posl. Masaryk pravi, da so pogoj verski šoli tudi verska učiteljska in po teh tudi gimnazije, realke in vseučilišča. Govornik napada levico kot stvariteljico sedanjega slabega ljudsko-šolskega zakona. Konečno pojasnjuje šolske razmere na Češkem in izjavlja, da bodo glasovali on in njegovi somišljeniki proti proračunu.

V seji dne 31. jan. vpraša posl. dr. Steinwender načelnika odseka za volilno reformo, kaj je s poročilom glede uvedbe neposredne volitve v kmetskih občinah. Posl. baron Widmann kot načelnik odgovarja, da se je o tem pričela v odseku že generalna debata. — Nato se nadaljuje razprava o proračunu naučnega ministerstva. Posl. Bendel zagovarja nasproti Masaryku levičarje kot branitelje šolskih zakonov in slika sedanjo šolo kot tako, s katero morejo biti konservativci zadovoljni. Posl. Hauck zahteva krščanske šole, v katere bi ne bilo vsprejemati židovskih otrok in učiteljev. Židje imajo itak že povsod najboljša mesta. Po stvarnih popravkih nekaterih poslancev govoril je še poročevalec grof Pininski. Po njegovem mnenju učila naj bi se na gimnazijah koreniteje zgodovina umetnosti in književnosti. Poljaki so bili vedno zato, da je vzgoja v ljudskih šolah nramno-verska. Očitane, da je sedanja šola nekonfesionalna, je neopravičeno. Na to zbornica vsprejme proračun naučnega ministerstva in začne razpravo o proračunu bogočastnega ministerstva. Posl. dr. Kronawetter priganja na to, da se že skoro osnujejo farne občine. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, da se fare vzdržujejo iz prostovoljnih doneskov vernikov. Sedaj plačujejo te vsi občani ne glede na vero. Govornik se konečno bavi z ustanovitvami

novih samostanov in pravi, da se mora po zakonu izposlovati privoljenje deželne vlade za take ustanovitve, in da je to razglasiti v državnem zakoniku. Tudi je govornik proti prosjačenju redovnikov. Naučni minister baron Gautsch zavrača posl. Kronawettera, ki je zato, da se loči država popolnoma od cerkve. V Avstriji se je treba ozirati na konfesionalne razmere. Tudi zavrača predgovornika glede prosjačenja redovnikov in ustanovitvi samostanov. Posl. baron Morsey tudi zavrača posl. Kronawettera, ki je napadal katoliško cerkev. Proračun bogočastnega ministerstva se na to vsprejme.

V seji dne 3. febr. razpravljali se je proračun za visoke šole. Posl. Ludwig je za izboljšanje plač tehničkim profesorjem. Posl. Barwinski zahteva, da se ustanovi v Lvovu malorusko vseučilišče. Posl. Seichert zahteva ustanovitev toli potrebnega češkega vseučilišča na Moravskem in se pri tem sklicuje na vladino obljubo iz l. 1876. Posl. Wildauer je za izboljšanje plač profesorjem na visokih šolah. Naučni minister baron Gautsch pripozna, da so pritožbe glede plač vseučiliških profesorjev opravičene in obljubuje pomoč. Posl. Campi je za pomnožitev profesorjev, kateri predavajo na vseučilišču v Inomostu v italijanskem jeziku. Posl. grof Kounic zahteva, da naj se vseučiliško študiranje omogoči tudi ženskam in posl. Luzzatto ponavlja željo, da se naj ustanovi v Trstu italijansko vseučilišče. Ko je govoril še poročevalec Beer je zbornica vsprejela proračun za visoke šole. Pri debati o proračunu za srednje šole govoril je posl. Hofman-Wellenhof za izboljšanje stanja srednješolskim profesorjem, mej temi posebno suplentom. Posl. Habermann je za to, da se odpravi na gimnazijah pouk grščine, mesto tega pa vveda pouk v kakem modernem jeziku, na realkah naj se pa vvede latinščina. Razprava se na to zaustavi. Posl. Spinčič in tovariši interpelujejo vlado glede nevarnega in neznosnega položaja Hrvatov in Slovencev v Istri. Lahki Slované napadajo, jih psujejo in jim celo pretijo s smrtjo. Interpelantje navedo slučaje in vprašajo vlado, kaj namerava vlada v varnost Slovanov v Istri storiti.

V seji dne 4. febr. nadaljeval se je proračun o srednjih šolah. Posl. dr. Tuček pojasnjuje srednješolske razmere na Moravskem, zahteva ustanovitev češke gimnazije v Ostrovi in razširjenje češke nižje gimnazije v Brnu. Naučni minister baron Gautsch neče o reformi gimnazij ničesar vedeti, ker se mu zde te reforme škodljive. Odpravi pouka v grščini se odločno upira, tudi skrčiti se ne da ta pouk, ker bi tako izgubil ves svoj pomen in obrazilno silo. Temelja sedanji srednješolski organizaciji ni preminjati, temveč ostane naj tak kakor je; gimnazije in realke naj bodo strogo ločene. Posl. dr. Kraus pritrjuje naučnemu ministru. Posl. Slama zahteva poddržavljenje raznih srednjih šol na Češkem. Zlasti se poteza za poddržavljenje češke gimnazije v Opavi in želi konečne rešitve glede vprašanja o čeških šolah na Dunaji. Posl. Hauck zahteva ustanovitev nove srednje šole v desetem okraju dunajskem. Posl. Romaučuk se bavi z maloruskimi šolskimi razmerami in zahteva za bukovinske Maloruse, katerih je nad 300.000 posebno srednjo šolo. Posl. Spinčič razpravlja v izvrstnem govoru srednješolske razmere na Primorskem in se pritožuje o zatiranji Slovanov ondi. Posl. Burgstaller nasvetuje državno subvencijo italijanskim srednjim šolam v Trstu, katere vzdržuje občina. Ko je še poročevalec posl. Beer govoril, vsprejel se je proračun za srednje šole in nekatere resolucije mej njimi tudi ona o zopetni ustanovitvi kranjske gimnazije.

— **Potrjeni deželni zakon.** Presvetli cesar je pri-trdil načrtu zakona dež. zbora kranjskega, po katerem se ima izločiti davčna občina Orle iz občine Dobrunje in se ima ustanoviti samostojna občina Rudnik.

— **Osobne vesti.** Pri računskem oddelku deželne vlade v Ljubljani imenovan je računskim revidentom g. oficijal